

จดหมายข่าว

โครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา

ปีที่ 2 ฉบับที่ 8 เดือนกันยายน 2549

สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง

admin@nicaonline.com

สนใจสมัครสมาชิกติดต่อ : 1/19 ก.เก่าแสน ต.เขารูปช้าง อ.เมือง จ.สงขลา 90000 โทร : 074-311895, 312036, 311340, 312076

ที่ กษ.0512.5/ว. 791

ชำระค่าฝากส่งเป็นรายเดือน
ใบอนุญาตที่ 7/2526
ปก.เก่าแสน

ข่าวสารจากบรรณาธิการ

ผลสำเร็จของโครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา จากการประเมินของคณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผล จากสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี พบว่าประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ ชุมชนได้รับผลประโยชน์ ขอมอบความสำเร็จนี้ให้แก่พี่น้องชุมชนรอบทะเลสาบที่ร่วมมือกัน จนประสบผลสำเร็จนำประโยชน์สุขมาสู่ชุมชนอย่างแท้จริง ผลที่ตามมาคือหน่วยงานต่าง ๆ ได้มาดูงานเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองซึ่งเป็นตัวอย่างที่ดี

สำหรับเกร็ดสาระ ความรู้และความก้าวหน้าของโครงการเราขอยังนำมาเสนอให้ท่านอย่างต่อเนื่องครับ โครงการฯจะเดินต่อไปเพื่อฟื้นฟูธรรมชาติให้กลับมา คืนความอุดมสมบูรณ์สู่ทะเลสาบสงขลาต่อไป และติดตามจดหมายข่าวฉบับก่อนได้ที่ www.nicaonline.com ครับ แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้า สวัสดีครับ

สุพล ต้นสุวรรณ

อนุกรรมการติดตามชื่นชมฟาร์มทะเลโดยชุมชน พร้อมรับทราบปัญหาทะเลตื้นเขิน สาเหตุจากการขยายพื้นที่ของป่าลำพู

เมื่อวันที่ 9 กันยายน 2549 ทางคณะอนุกรรมการกำกับติดตามและประเมินผล สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีทำเนียบรัฐบาล ได้เดินทางมาตรวจติดตามการดำเนินโครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบ

สงขลา กิจกรรมฟาร์มทะเลโดยชุมชน ณ เขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าคูซอด อ.สทิงพระ จ.สงขลา พร้อมทั้งการแสดงข้อคิดเห็นเสนอและเสียงสะท้อนปัญหาต่าง ๆ จากตัวแทนชุมชน ซึ่งพบว่าโดยภาพรวมทั้ง 2 กิจกรรมของกรมประมงได้รับการตอบรับจากผลงานที่สำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม สร้างรายได้สู่ชุมชนและในด้านการแสดงข้อคิดเห็นของคณะอนุกรรมการฯ โดยรวมแล้วต่างก็ชื่นชมที่ได้เห็นการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน โดยการใช้หลักวิชาการที่เห็นผลผสมกับการส่งเสริมอย่างถูกต้องตามหลักการและมีผลลัพธ์ออกมาอย่างชัดเจน เกิดประโยชน์แก่ชุมชน และทางคณะอนุกรรมการทุก ๆ ท่านต่างก็ขอเป็นกำลังใจแก่หน่วยงานปฏิบัติภาคีรัฐนอกจากนี้กลุ่มประมงอาสา อ.สทิงพระ ได้เสนอคณะอนุกรรมการให้ขุดลอกต้นลำพูที่อยู่บริเวณทะเลหน้าหมู่บ้านออกไป เนื่องจากเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ทะเลหน้าสทิงพระตื้นเขินเร็วที่สุดเมื่อเทียบบริเวณอื่นๆ ทางคณะอนุกรรมการรับทราบเพื่อจะได้ดำเนินการต่อไป

อริญญา อัสวอารีย์

ทีมงานจดหมายข่าว

บรรณาธิการ : สุพล ต้นสุวรรณ, พิศ นพรัตน์
ผู้ช่วยบรรณาธิการ : ยงยุทธ ปรีดาลัมพะบุตร
กองบรรณาธิการ : อริญญา อัสวอารีย์,
กรัณยู กมลพลรัง, นิตม ละอองศิริวงศ์,
งานศิลป์ : ศุภลักษณ์ พรหมตร, กรัณยู กมลพลรัง

CHARM ดูงาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ด้านฟาร์มทะเลโดยชุมชน

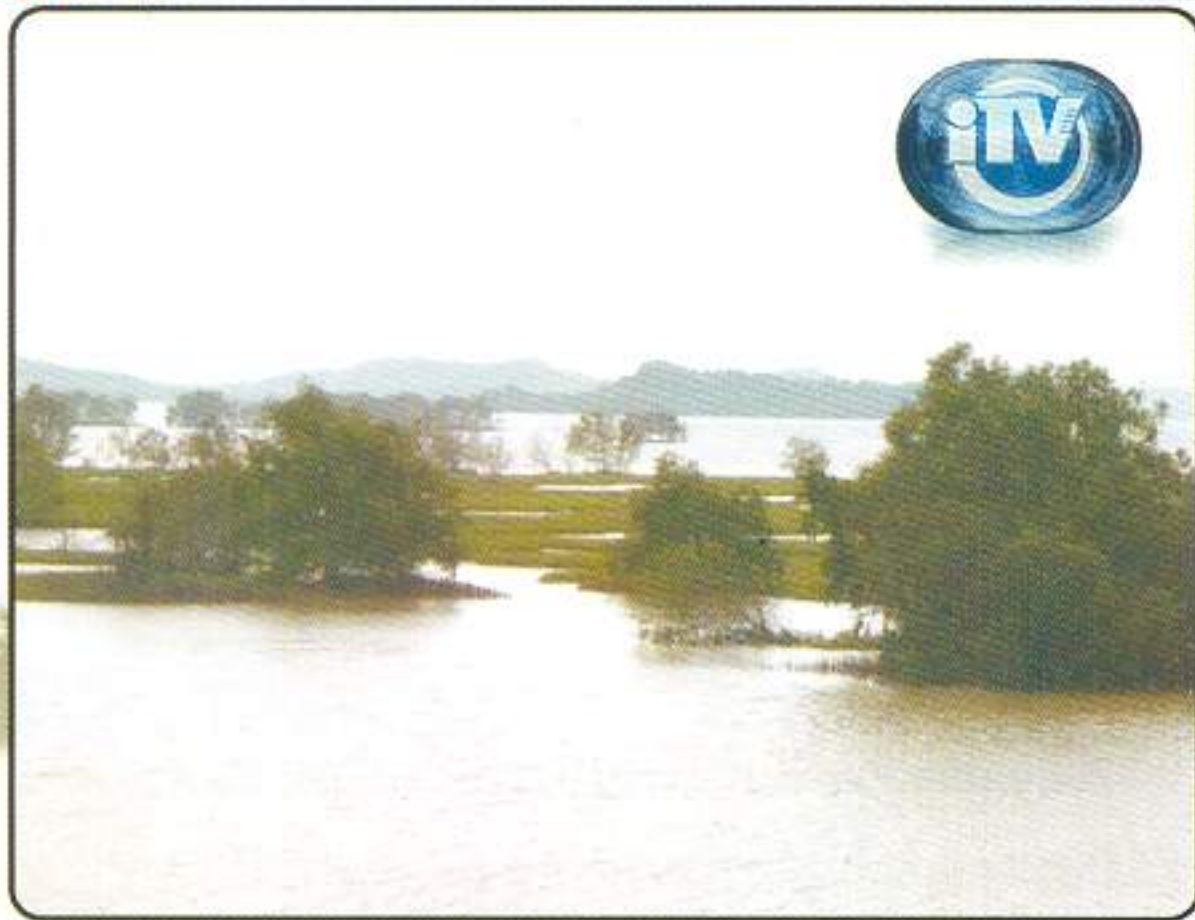
CHARM เป็นโครงการร่วมระหว่าง EU และรัฐบาลไทย (กรมประมงเป็นหน่วยปฏิบัติ) มีวัตถุประสงค์ที่มุ่งเน้นการจัดการทรัพยากรชายฝั่ง เผื่อไว้สร้างจิตสำนึก สร้างศักยภาพของมนุษย์ โดยมีพื้นที่ดำเนินการในเขตจังหวัดสุราษฎร์ธานี ภูเก็ต พังงา กระบี่ ตรัง กิจกรรมของโครงการคือ เสริมสร้างให้กลไกของรัฐ ชุมชน เอกชน ให้เพิ่มขีดความสามารถในการจัดการทรัพยากรประมงทางโครงการ CHARM ได้ให้ความสนใจกิจกรรมการพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชนของ NICA ที่ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2546 ซึ่งได้ผลเป็นที่น่าพอใจในระดับหนึ่ง

โดยได้นำทีมเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในโครงการจำนวน 30 คน เข้าดูงานด้านการพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน ในวันที่ 4 กันยายน 2549 ที่ผ่านมา นอกจากนี้ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์และความรู้ด้านการจัดการทรัพยากรโดยชุมชน ของชาวประมงทั้ง 2 เขต

ยงยุทธ ปรีดาลัมพะบุตร

ทีมสกายนิวส์ ITV เยือนสภิงพระหาสาทะเลสาบตันเขิน

เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2549 ทีมงานข่าวสกายนิวส์ ทางช่องไอทีวีได้เดินทางมายังบ้านศรีไชย ตำบลคูขุด อำเภอสภิงพระ พร้อมส่งเฮลิคอปเตอร์สำรวจพื้นที่บริเวณ อ.สภิงพระ เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นที่ทะเลสาบสงขลาโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงของทะเลสาบเป็นมาตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันที่มีเสียงสะท้อนถึงสาเหตุต่าง ๆ ที่ทำให้เกิดสภาวะวิกฤติของทะเลสาบ ทีมงานได้สอบถามข้อมูลจากผู้ใหญ่บ้านปรีชา คำเจริญ จากคำบอกเล่า พบว่าพื้นที่ในโซนที่มีการเปลี่ยนแปลงด้านการตื่นเขิน คือบริเวณต.คลองรี คูขุด และทำหินที่ส่งผลกระทบต่อทำการไหลเวียนขึ้นลงของกระแสน้ำไม่สะดวก และยังส่งผลมาจาก การทับถมของพวกตะกอนจากแหล่งชุมชน

ซึ่งปัญหาที่ว่านี้มี 2 สาเหตุ คือการแพร่ขยาย เพิ่มขึ้นของต้น ลำพู และมีการเกิดขึ้นผิดที่ผิดทางคือแทนที่จะมีเฉพาะบริเวณแนวชายฝั่งให้เป็นที่หลบซ่อนของกุ้งปลาวัยอ่อน แต่กลับขยายพื้นที่ลงไปในพื้นที่เดิมผลทำให้ส่วนที่ตกตะกอนก็พัดพาไปกับทับถมยังผลทำให้เกิดแผ่นดินงอกรุกล้ำบริเวณที่เป็นพื้นน้ำทำให้ส่วนของทะเลลดลงและเรื่องราวเหล่านี้ทางทีมงานสกายนิวส์ จะนำเสนอทางช่อง ITV

อรัญญา อัครอารีย์

ไทยประมง

ปลาช่อนทะเลทาดแก้วเนื้ออร่อย ญี่ปุ่นเอาทำปลา ดิบ

ไชยรัตน์ สัมฉุบ

ปลาช่อนทะเล...

มีชื่อสามัญว่า Cobia ชื่อวิทยาศาสตร์ ว่า

Rachycentron canadus เป็นปลาทะเล ลักษณะทั่วไป ลำตัวค่อนข้างกลมยาวเรียวสีน้ำตาลเข้มและมีสีน้ำเงินพาดตามยาวของลำตัวข้างละ 2 แถบด้านท้องมีเส้นสีเหลืองปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน ..ส่วนหัวแบนลาด ครีบหลังมี 2 ส่วน ส่วนหน้าเป็นครีบหนามสั้นๆ ไม่มีก้านครีบฝอย ส่วนหลังยกสูงขึ้น ครีบกันมีลักษณะเช่นเดียวกับครีบหลัง ส่วนครีบหางโค้งเว้าเป็นวงพระจันทร์ มันชอบอาศัยอยู่กลางน้ำและหน้าดินที่มีความลึก 1-60 เมตร รวมกันเป็นฝูงและชอบว่ายน้ำตามปลาขนาดใหญ่ เช่นปลาวาฬและปลาอื่นๆ...ในบ้านเราพบกระจายอยู่ทั่วไปในทะเล ขนาดลำตัวยาวประมาณ 80-100 ซม. แต่เคยมีผู้พบตัวใหญ่และยาวถึง 180-200 เซนติเมตร น้ำหนัก 30-40 กิโลกรัม เลย์ที่เดียว (มันอาจจะปุ่นปลาช่อนก็ได้)...!!!

เนื้อของปลาช่อนทะเลสดๆ จะมีสีขาวอมชมพูแซมแดงเรื่อ ๆ หากเป็นปลา 3-5 กิโลกรัม เนื้อจะหยุ่น และกรอบ...พวกญี่ปุ่น (ญี่ปุ่น) มักเอาไปทำ "ซาซิมิ" โดย ตัดปลาทั้งกลมไม่ต้องผ่าท้อง มาท่อนละประมาณ 10 เซนติเมตร (ตามขวาง)ช่วงกลางลำตัวค่อนไปทางหาง

เมื่อแล่กระดูกกลางออกจะได้เนื้อปลา 2 ซีก ระหว่างบนและล่างจะมีรอยเลือดคั่นอยู่ใช้มีดคว้านเนื้อแต่ละพูออกอย่าให้ติดเส้นเลือดดำจะได้เนื้อปลา 4 เส้น แล้วก็หันให้หนาประมาณ 0.5 เซนติเมตรเท่านี้ก็กลายเป็นปลาดิบบริโภคกันอย่างอร่อย....

กับวิถีชีวิตของปลาช่อนทะเล... นายยงยุทธ ปรีดาลัมพะบุตร นักวิชาการประมง 8 หัวหน้ากลุ่มงานวิจัยและการจัดการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง สถาบันวิจัยการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง สำนักวิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่ง กรมประมง เล่าว่า...

..ด้วยรสชาติอันโอชะของเนื้อปลาช่อนทะเลทำให้มนุษย์นิยมบริโภคกันมากขึ้น สถาบันฯ ได้มองเห็นโอกาสสร้างรายได้ให้กับชาวประมง "โครงการเพิ่มผลผลิตการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในกระชัง" ภายใต้โครงการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา จึงได้ดำเนินการเพาะพันธุ์ลูกปลาช่อนทะเลแล้วแจกจ่ายให้กลุ่มชาวประมงผู้เลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งบ้านหาดแก้วให้นำไปเลี้ยงในทะเลสาบสงขลาบริเวณหมู่ 1 ต.หัวเขา อ.สิงหนคร จ.สงขลา เป็นสถานที่สาธิตการเลี้ยงในกระชังและทำการวิจัยพัฒนาควบคู่กันไป

นายสอง มณีดับ อายุ 48 ปี ประธานกลุ่มชาวประมงผู้เลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งบ้านหาดแก้วบอกด้วยว่า...ชาวบ้านในพื้นที่ได้ทำการประมงและเลี้ยงปลาในกระชังมานานกว่า 25 ปี จะมารวมกลุ่มกันเป็นปึกแผ่นได้ประมาณ 3 ปี มีสมาชิกรวม 100 คน ในจำนวน 30 ครอบครัว และได้เลือกตั้งเป็นกรรมการบริหาร 10 คน โดยมีแนวคิดที่ตรงกัน ที่ต้องการเลี้ยงสัตว์น้ำอย่างเป็นระบบ ได้ปลากันหลายชนิดมีทั้งปลากะพงขาว, กะพงแดง, แก้ว และปลาอื่นๆ รวมด้วย

อาชีพเลี้ยงปลาในกระชังก็มีปัญหาตามมาพอสมควรจนบางรายคิดจะเลิกอาชีพนี้ กระทั่งเมื่อมีการนำปลาช่อนทะเลมาให้เลี้ยง...เสมือนกันซุขชีวิตใหม่ให้กับชาวประมงแห่งบ้านหาดแก้ว ซึ่งในการเลี้ยงปลาช่อนทะเลจะใช้กระชังขนาด 5x5 เมตร อัตรากระชังละ 200 ตัวพร้อมกับให้อาหารจำพวกปลาเป็ดหรือหัวปลากะตักบดผสมรำและข้าวสุกวันละ 3 มื้อในช่วง 1 เดือนแรก จากนั้นให้ปลาลับในเดือนที่สองพร้อมกับลดปริมาณลงเหลือวันละ 2 มื้อ ใช้ระยะเวลาในการเลี้ยงประมาณ 10 เดือน...เมื่อปลา มีขนาดน้ำหนักตัวละ 5-10 กิโลกรัมก็จับไปขายกันได้ โดยตลาดภายในประเทศราคาปลีกอยู่ที่กิโลกรัมละ 130 บาท ถือว่าสูงพอสมควร ขณะเดียวกันพ่อค้าจากประเทศสิงคโปร์เข้ามาสั่งซื้อ ในราคาแบบเหมา กิโลกรัมละ 100 บาท เอากันทีละ 3-5 ตันต่อลอต...ซึ่งสร้าง รายได้ให้กับชาวประมงบ้านหาดแก้วให้อยู่ได้อย่างพอเพียง...และเป็นที่น่าพอใจเพราะปลาช่อนทะเลในกระชังของเกษตรกรนั้น มีอัตราการรอดตายสูงมากถึง 99% เลย์ที่เดียว...!!!

สำรวจสถานะประมงรอบทะเลสาบสงขลา

ประจำเดือน กันยายน 2549

สภาวะอากาศช่วงนี้ดูจะไม่คงที่สักเท่าไรเลยนะ เดี่ยวฝนตก เดี่ยวแดดออก รั้งกันไม่ค่อยทันเลย และกับทะเลสาบก็เช่นเดียวกัน ฝนตกบางแห่ง ก็จับสัตว์น้ำกันได้เลยเยอะมาก แต่ในทางกลับกันบางแห่งก็ไม่ได้อะไรเลย อย่างทะเลน้อยฝนตกแค่คืนเดียวเองได้ปลาตุ๊กกันวันละ 300-400 กก.เลยที่เดียว รองลงมาที่ปลาสดได้วันละ 150-250 กก. จึงมาดูสถานะแต่ละโซนกันเถอะ

ทะเลน้อย... โซนนี้จะมีอะไรที่แปลก ๆ อยู่ประจำอย่างสภาวะอากาศกับการจับสัตว์น้ำของชาวประมงก็จับปลาช่อน ปลาหมอช้างเหยียบกันได้ดี ๆ นี่แหละ แต่พอฝนตกบั้งรุ่งขึ้นจะเป็นปลาตุ๊กทันที พลิกกันแบบเห็น ๆ แกรมได้กันเยอะด้วยนะ วันละ 300-400 กก. รองลงมาที่ปลาสดได้วันละ 150-250 กก. ปลาช่อนลดลงทันทีได้วันละ 40-50 กก. ปลาหมอช้างเหยียบก็ลดได้วันละ 20-30 กก. เท่านั้นเอง

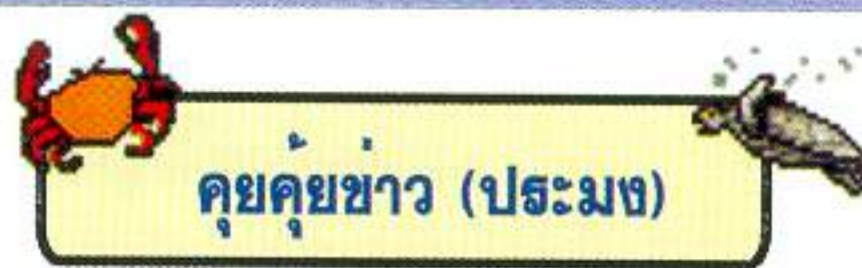
ทะเลหลวง...แถบนี้คงหนีไม่พ้นเจ้าประจำได้กันเยอะจริง ๆ ได้กันจนไม่ทราบว่าจะพาไปไหนแล้ว ก็ปลาหัวแข็งหมวดอ่อน ได้วันละ 600-700 กก. กุ้งก้ามกรามได้วันละ 50-60 กก.

ปลาสดได้วันละ 40-50 กก. ปลาช่อนได้วันละ 30-40 กก. ปลาตุ๊กทะเลได้เพียงวันละ 5-10 กก.เท่านั้น

ทะเลสาบตอนใน...ช่วงนี้ความเค็มในทะเลสาบตอนในก็ค่อย ๆ สูงขึ้นเรื่อย ๆ แล้ว โครงการฟาร์มทะเลก็คงดำเนินการแบบเต็มตัวในเวลาอันใกล้แน่แน่นอน และสัตว์น้ำก็ยังคงจับกันได้เลย อย่างปลาตุ๊กทะเลได้วันละ 300-400 กก. กุ้งก้ามกรามได้วันละ 100-200 กก. ปลานิลได้วันละ 100-150 กก. ปลาช่อนได้วันละ 100-150 กก. ส่วนกุ้งกุลาดำก็พอแกล้ม ๆ วันละ 15-20 กก. เท่านั้น

ทะเลสาบตอนนอก...2 เดือนมานี้เริ่มคึกคักแล้วก็ก่อนหน้านี้ น้ำจืดเลยทำประมงด้วยไซกันไม่ได้ แต่ตอนนี้น้ำเค็มแล้ว วางไซกันได้ปกติ โดยได้กุ้งหัวแข็งเล็กวันละ 700-800 กก. กุ้งหัวแข็งใหญ่ได้วันละ 100-150 กก. กุ้งแชบ๊วยได้วันละ 20-30 กก. เป็นไงบ้าง คงมีความสุขกันถ้วนหน้านะครับ และขอให้เป็นอย่างนี้ตลอดไปนะครับ

บุญยา คงคาลิหมิน

เดือนหน้านี่คงเป็นเดือนแห่งการปล่อยกุ้งเลยก็ว่าได้ หลังจากหยุดพักมานานแต่ก็มีปล่อยบ้างบางแห่งก็แล้วแต่สภาวะน้ำนั่นแหละ แต่เดือนตุลาคมนี้ มีคิวปล่อยกันยาวเหยียดแน่ เพราะน้ำเริ่มเค็มกันแล้ว ซึ่งขณะนี้ความเค็มเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 8-15 ppt. ชาวบ้านรอบทะเลสาบโปรดรับทราบไว้และเตรียมรับมือกับสิ่งดี ๆ ที่โครงการฟาร์มทะเลจะมีให้ได้เลยครับ

ทะเลน้อย...ฝนตกแถวอื่นอาจจะบ่นกันว่าตกอีกแล้ว ตกได้ตกติดตากเสื้อก็ไม่แห้งจะไปไหนก็ไม่ได้ ติดแจ็กอยู่กับบ้านนี่แหละ แต่คงไม่ใช่กับที่นี่เพราะถ้าฝนตกชาวประมง ชอบ..ชอบ ทำไมเหรอจะเล่นน้ำฝนหรือก็ไม่ใช่ จะได้ล้างหลังคาเสียทีหรือก็ไม่ใช่ โอ๊ย อย่าเดาเลย ก็เขาได้ปลาตุ๊กกันเยอะ มั๊ก มั๊ก เลย รู้ป่าว

จองถนน...จับปลาหัวแข็งหมวดอ่อนกันได้เลยอะ แม่ค้าบางคนเลยบอกลูกเรือไปบ้างแล้วว่าหยุดก่อนเถอะ ไม่รู้จะพาไปไหนแล้วลูกเรือล่ะจะทำอย่างไรดี สอบถามมาแล้ว ไปวัดปลาพะยะคะ ทดแทนปลาหัวแข็งหมวดอ่อนได้ดีทีเดียวชีวิตเปรียบดังเสียงดนตรีจะนั่นก็ดินกันไป

ปากประ...ได้ข่าวว่าแถวนี้ไซกัดตาเล็กกันอีกแล้ว ขอรอนผู้ที่เกี่ยวข้องช่วยเข้าไปดูแลด้วยแล้วกันนะขอฝากเอาไว้เพื่อทะเลสาบของเรา

แหลมไก่อู้...มีปลาหัวแข็งหมวดอ่อนลอยตายเต็มไปหมด ก็ยังไม่ทราบสาเหตุที่แน่นอนหรือแค่สอบถามชาวบ้านก็หลายคำตอบอยู่อย่างเช่น ปลาหนีน้ำเค็มไม่ทันบ้าง จับกันได้เลยอะเกินไปบ้าง เลยทั้ง

หรือพวกซอตปลาบ้างก็รีบเอาปลาที่สำคัญทางเศรษฐกิจหรือมีราคาดี ๆ ส่วนสัตว์น้ำชนิดไหนที่ราคาไม่ดีก็ปล่อยเลยตามเลย ก็ขอให้ช่วยตรวจสอบด้วยแล้วกันนะ สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหลาย

ปากร่อ...เดือนที่แล้วยังไม่ได้อะไรเลย แต่เดือนนี้เริ่มได้กันบ้างแล้วนะ แต่ชาวบ้านยังทำประมงกันไม่ถ้วนหน้า เพราะเห็นว่าความเค็มยังไม่นิ่ง อย่ามั่วรอให้ความเค็มนิ่งอยู่เลย ถ้าได้ก็วางไซไปก่อนเถอะ เพราะค่าน้ำมันก็ไม่เท่าไร ก็แค่ออกไปวางเฉย ๆ คินไหนเพื่อนน้อคได้กุ้งเยอะแล้วจะมานั่งเสียดายไม่ได้นา

ช่องพิน...ได้ข่าวว่ามีกรวางยาในเขตอนุรักษ์ อีกแล้วหรือนี่ พอเสียบแล้วเอาเลยนะ ผู้ที่เกี่ยวข้องช่วยเข้าไปดูแลให้ด้วยนะ และทราบมาอีกว่าการวางยานั้นจะนำยาผูกไว้ที่เอนและมีแห มีอวนพร้อมแล้วลงในน้ำ ทำที่ว่าจะวางอวนหรือแหหรือแห และในขณะที่เดียวกันยาที่จะละลายในน้ำเป็นไงครับ สุดยอดกลโกงมัย? ประมาณว่าจะตบตาสำหรับผู้พบเห็น โอ๊ย..มันผิดตั้งแต่ลงในเขตอนุรักษ์แล้วครับ ช่วยดูแลโดยด่วนเลยนะครับ

เกาะนางคำ...แม่ค้ายังงง ๆ อยู่เลยว่่ากุ้งกุลาดำมาจากไหน ประมาณ 10-15 ตัว/กก. ทั้งนั้นไม่มีตัวเล็กเลย ไม่ต้องงงหรือกบฏเก่าทำไว้ดี แต่ยอดจับยังไม่มากเท่าไรเลย เพราะชาวบ้านยังจับกันน้อยอยู่ เอาเถอะน่า ให้ชาวบ้านทราบกันเยอะ ๆ ก่อนเดี๋ยวยอดจับก็พุ่งกระฉูดเองแหละ ไม่ต้องเป็นห่วงหรือก

บุญยา คงคาลิหมิน

เสภา ประสา ชาวเล

นี่คงได้ข่าวว่าหลานชายเอ็ง
ไม่สบายถึงขั้นเข้าโรงพยาบาล
เสียรี!

ก็ใครจะหาหมอที่ไหน
ไปกระโดดสะพานแล้วฆ่า
ที่ทะเลสาบสงขลา

ไม่ใช่หรอก
เห็นผมแปลกกว่า
ที่กินขอมัน
มีกรีกัดเต๋ม
ไปหมด

ฮัลโหล
ตาลักที่

ไอ้ของเข
กรีกัดกราม
แน่ๆ เห็นข่าวมัน
จับได้ก็ขม
นี่อะไร
อีจิงตาม
สิ่งบุรุษ
กลับมาก
ได้ขี้

ไร่นอง

บานาสัตว์น้ำ ตอน : ดินปลาทกสู่ทะเลสาบสงขลา

ปลาทก , เค้าดำ
ชื่อวิทยาศาสตร์ Wallagonia mostoma

ผลการประเมินโครงการฟาร์มทะเลโดยชุมชน

จากการที่สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้จ้างบริษัทปัญญา คอนซัลแตนท์ เพื่อติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการภายใต้แผนงบประมาณในเชิงบูรณาการพัฒนาลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลา โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน และล่าสุดจัดประชุมชี้แจงผลการประเมิน ขึ้นในวันที่ 10 สิงหาคม 2549 ณ ห้องตะกั่วป่า A โรงแรมเจบี อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยเป็นผลการประเมินจากคณะทำงานในพื้นที่

ผลการติดตามประเมินผลโครงการปี 2549 มีโครงการที่ประเมินทั้งหมด 35 โครงการ ซึ่งเป็นผลการประเมินเมื่อสิ้นสุดเดือนมิถุนายน 2549 สรุปผลการประเมินระดับประสิทธิภาพของโครงการ พบว่า ระดับประสิทธิภาพสูงมาก จำนวน 19 โครงการ ระดับสูงจำนวน 11 โครงการ ระดับปานกลางจำนวน 4 โครงการ ระดับต่ำจำนวน 2 โครงการ ระดับต่ำมากจำนวน 2 โครงการ และโครงการที่ยังไม่มีการเบิกจ่ายงบประมาณจำนวน 4 โครงการ

และการประเมินประสิทธิผลของโครงการที่ได้มีการดำเนินงานในปี 2547 และ 2548 ที่คาดว่าจะเกิดผลลัพธ์บางส่วน ได้แก่ โครงการส่งเสริมการเกษตรผสมผสานเพื่อฟื้นฟูลุ่มน้ำทะเลสาบสงขลาโครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา : การพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน และโครงการฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำ ซึ่งในส่วนที่สถาบันฯ ดำเนินการ คือโครงการฟื้นฟูทรัพยากรประมงในทะเลสาบสงขลา : การพัฒนาฟาร์มทะเลโดยชุมชน ผลการประเมินพบว่า

1. การประเมินผลลัพธ์การดำเนินงานโครงการฯ : สูงมาก
2. การประเมินความยั่งยืนของโครงการฯ : สูง
3. การประเมินความพึงพอใจของโครงการฯ : สูงมาก

ส่วนในภาพรวมของผลการประเมินในช่วงสิ้นปีจะรายงานในจดหมายข่าวฟาร์มทะเลให้ทราบอีกครั้งในโอกาสต่อไปคอยติดตามกันนะคะ

อริญญา อัสวารีย์

ปลาเค้าดำเป็นปลาน้ำจืดมีขนาดใหญ่ไม่มีเกล็ด ชื่อวิทยาศาสตร์ Wallagonia mostoma ชื่อปลาแต่ละภาคเรียกไม่เหมือนกัน เช่น ภาคใต้แถบกลุ่มแม่น้ำตาปีจะเรียกกันว่า "ปลาทก" แต่ถ้าพบทางภาคกลางชาวบ้านจะเรียกว่า ปลาเค้าดำ ซึ่งทราบมาว่าเมื่อสมัยก่อนเคยมีชาวประมงบริเวณบ้านศรีไชย ต.คูขุด อ.สทิงพระ จ.สงขลา เคยจับได้ขนาดยาวเกือบ 1 เมตรที่ทะเลสาบป่า เมื่อราวปีพ.ศ.2505

การเพาะพันธุ์และอนุบาล กรมประมงโดยศูนย์วิจัยฯ น้ำจืดจ.สุราษฎร์ฯ มีการทดลองเพาะพันธุ์มาตั้งแต่ปี 2534 จากนั้นจะนำไปอนุบาลในตู้กระจกให้อาหารจำพวกลูกปลาตะเพียนหรือปลาดุกเทศเป็นอาหาร ซึ่งจะทำให้ลูกปลาเจริญเติบโตได้รวดเร็ว

เป็นที่น่ายินดีว่าสถานีประมงน้ำจืดนครศรีธรรมราชมีแผนจะเพาะพันธุ์ปลาชนิดนี้ เพื่อปล่อยลงสู่ทะเลสาบสงขลา

อนุพงศ์ มาลี